

Tự đánh giá chất lượng đào tạo đáp ứng yêu cầu tự chủ đại học, thực hiện trách nhiệm giải trình của Học viện Ngân hàng

PGS. TS. PHẠM QUỐC KHÁNH

Triển khai tự đánh giá theo tiêu chuẩn, quy trình chất lượng trường đại học được Học viện Ngân hàng (HVNH) tiến hành từ năm 2007, sau khi Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành các quyết định liên quan và tổ chức tập huấn cho các lãnh đạo, cán bộ của các trường đại học. Nhận thức được ý nghĩa và tầm quan trọng của công tác tự đánh giá và cải tiến chất lượng sau đánh giá, hướng tới không ngừng nâng cao chất lượng đào tạo, thực hiện đào tạo đạt chuẩn và đào tạo đáp ứng nhu cầu xã hội, HVNH đã triển khai một cách đồng bộ, kiên định, thống nhất với những định hướng dài hạn, phù hợp ngay từ những năm đầu, đồng thời đánh giá hàng năm. Thời gian tới, trước yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục đại học, yêu cầu tự chủ đại học, áp lực cạnh tranh và đòi hỏi bức thiết của xã hội về chất lượng đào tạo, HVNH tiếp tục triển khai đồng bộ các giải pháp nhằm thực hiện thành công chiến lược phát triển đến năm 2020, trong đó hoạt động tự đánh giá chất lượng, cải tiến chất lượng sau đánh giá là một trong những trụ cột chính. Trong phạm vi bài viết này, tác giả đề xuất những giải pháp và kiến nghị để công tác tự đánh giá, cải tiến chất lượng sau đánh giá được thực hiện hiệu quả hơn, góp phần thực hiện lộ trình tự chủ đại học, thực hiện trách nhiệm giải trình và phát triển bền vững HVNH giai đoạn 2016-2020.

Từ khóa (Keywords): *Tự đánh giá chất lượng trường đại học (self-assessment of university's quality); Trách nhiệm giải trình (accountability); Tự chủ đại học (university autonomy).*

1. Tự đánh giá chất lượng đào tạo tại Học viện Ngân hàng

Ngay sau khi có Quyết định số 38/2004/QĐ-BGD&ĐT ngày 2/12/2004 của Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo (BGD&ĐT) về Kiểm định chất lượng giáo dục,

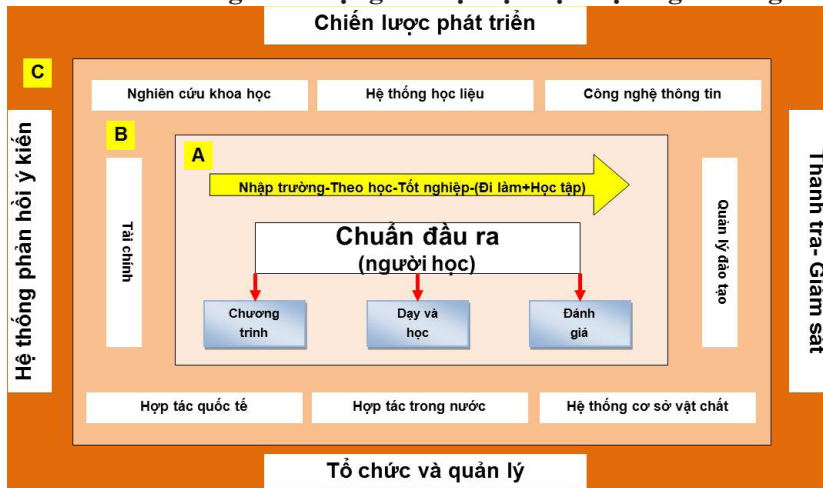
HVNH đã quyết tâm triển khai công tác tự đánh giá và kiểm định chất lượng giáo dục một cách toàn diện.

Năm 2007, HVNH tập trung đánh giá chất lượng phù hợp với nội dung 10 tiêu chuẩn đánh giá chất lượng giáo dục đại học theo Quyết định số 65/2007/QĐ-BGD&ĐT ngày 01/11/2007 của BGD&ĐT. Năm 2009, HVNH hoàn thành báo cáo tự đánh giá và nộp Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục của BGD&ĐT. Kết quả của lần tự đánh giá này có ý nghĩa quan trọng đặc biệt đối với việc xây dựng và triển khai Chiến lược phát triển HVNH đến năm 2020 (giai đoạn 2008-2020).

Năm 2013, HVNH chủ động xây dựng và triển khai Kế hoạch tự đánh giá lần 2 với mục tiêu cụ thể cho việc kiểm định và tham gia phân tầng đại học. Bên cạnh các văn bản căn cứ đã có, HVNH đã bám sát hướng dẫn mới: Hướng dẫn tự đánh giá trường đại học, cao đẳng và trung cấp chuyên nghiệp (Công văn số 462/KTKĐCLGD-KĐĐH ngày 09/5/2013 và Công văn số 1237/KTKĐCLGD-KĐĐH ngày 03/8/2016) và Hướng dẫn sử dụng tiêu chí đánh giá chất lượng

Hình 1. Khung chất lượng đào tạo tại Học viện Ngân hàng

Nguồn: Minh họa của tác giả

trường đại học (Công văn số 527/KTKĐCLGD-KĐĐH ngày 23/5/2013) của Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục. Hiện nay, HVNH đã hoàn thành báo cáo tự đánh giá và đăng ký kiểm định ngoài năm 2016 với mục tiêu có thể đạt được chứng chỉ kiểm định trong năm 2017.

2. Cải tiến chất lượng đào tạo sau tự đánh giá của Học viện Ngân hàng

Hướng tiếp cận cơ bản của HVNH trong việc triển khai kế hoạch cải tiến chất lượng sau đánh giá một cách có hệ thống, hướng đến mục tiêu và đạt chuẩn đề ra (yêu cầu, kết quả tiêu chuẩn, tiêu chí) với lộ trình thích hợp. Những kết quả bước đầu trong việc thực hiện cải tiến sau đánh giá của HVNH được thể hiện trên nhiều khía cạnh khác nhau và nhận được sự đồng thuận ngày càng lớn trong đội ngũ giảng viên, cán bộ của HVNH. Nhân tố cho những kết quả này đến từ sự nỗ lực cao

từ mọi thành viên của HVNH, nhưng có thể khẳng định một số kinh nghiệm đặc biệt quan trọng như sau:

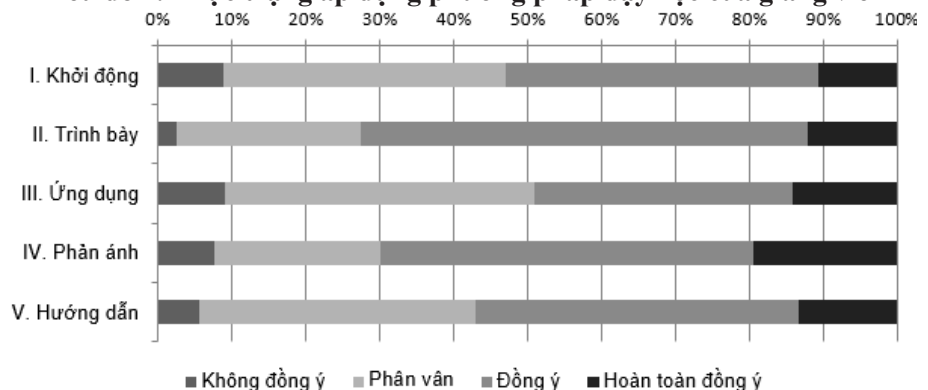
Thứ nhất, HVNH thực hiện định hướng ưu tiên các công việc cải tiến chất lượng thông qua việc hình thành khung chất lượng, ưu tiên thực hiện những hoạt động trọng tâm (vùng A). Khung chất lượng làm cơ sở định hướng cho các giải pháp và đặc biệt là sự phối hợp giữa các đơn vị chức năng ở HVNH (Hình 1).

Thứ hai, HVNH quyết định lựa chọn **chuẩn đầu ra học phần là trọng tâm triển khai để đổi mới cách dạy, cách học và đánh giá**

người học sau khi công bố chuẩn đầu ra ngành đào tạo. Chuẩn đầu ra học phần được thực hiện với quy trình khoa học, chặt chẽ (và liên tục được hoàn thiện) gồm: Xây dựng, công bố, tổ chức thực hiện (qua dạy, học, đánh giá, hỗ trợ...) và đặc biệt là đánh giá độc lập quy trình này. Hiện nay, HVNH đã đảm bảo việc đánh giá độc lập việc xây dựng, công bố, tổ chức thực hiện với tất cả các học phần, kết quả đánh giá được phản hồi trực tiếp cho các đơn vị chuyên môn và tạo nên tác động không nhỏ tới việc hình thành và áp dụng chuẩn trong đào tạo và các hoạt động khác của HVNH. Định hướng đổi mới phương pháp dạy theo hướng phát huy năng lực người học, tăng cường hướng dẫn học của giảng viên thay cho những cách dạy truyền thống. Bộ phận đảm bảo chất lượng tiến hành khảo sát và chỉ rõ thực trạng để các giảng viên có giải pháp cụ thể cho việc điều chỉnh phương pháp dạy theo hướng đạt chuẩn đầu ra học phần đã công bố.

Đặc biệt, quá trình đổi mới công tác đánh giá người học được hướng tới đánh giá đạt chuẩn đầu

Biểu đồ 1. Thực trạng áp dụng phương pháp dạy học của giảng viên

Nguồn: Khảo sát của Phòng Thanh tra- Khảo thí, Học viện Ngân hàng năm 2013

Sơ đồ 1. Quy trình xây dựng và thực hiện chuẩn đầu ra học phần

Nguồn: Minh họa của tác giả

ra học phần, thực hiện hình thành kỹ năng và chú trọng việc sử dụng kết quả sau đánh giá người học.

Thứ ba, HVNH tiến hành bổ sung chức năng, nhiệm vụ của các đơn vị liên quan trong việc trực tiếp phụ trách tiêu chuẩn, tiêu chí và hệ thống minh chứng. Báo cáo tổng kết và kế hoạch hành động cho các học kỳ, năm học của các đơn vị bắt buộc phải có nội dung đánh giá mức độ đạt yêu cầu của các tiêu chí đảm nhận cũng như phương hướng đạt chuẩn trong thời gian tiếp theo. Bên cạnh đó, sự tham gia của bộ phận đảm bảo chất lượng vào các hội đồng, ban chuyên môn của HVNH đã tạo điều kiện cho những góp ý theo hướng bổ sung, hoàn thiện, cải tiến chất lượng để đảm bảo đạt và đạt cao hơn yêu cầu tiêu chí, tiêu chuẩn (ví dụ như hoạt động của Hội đồng Khoa học và Đào tạo trong việc bổ sung và hoàn thiện chương trình đào tạo; Quy chế về tổ chức hoạt động khoa học và công nghệ;

Phát triển hệ thống học liệu...).

Thứ tư, công tác khảo thí và thanh tra nội bộ của HVNH được đảm bảo tập trung cho việc thực hiện đảm bảo chất lượng đào tạo. Đây là điểm khá khác biệt của HVNH so với một số cơ sở giáo dục đại học khác. HVNH thành lập Phòng Thanh tra, Khảo thí và Đảm bảo chất lượng với sự kết hợp của 03 mảng hoạt động nhưng nòng cốt chính vẫn là công tác đảm bảo chất lượng bên trong. Công tác khảo thí không bao gồm việc tổ chức chấm thí, vào điểm... mà chủ yếu thực hiện đảm bảo việc đánh giá người học được thực hiện theo hướng đạt chuẩn, gắn kết với việc kế hoạch giảng dạy, phương pháp dạy và học thông qua ngân hàng đề, ma trận tạo đề, phân tích kết quả đánh giá người học phục vụ các điều chỉnh, cải tiến của hệ thống đảm bảo chất lượng. Tương tự như vậy, công tác thanh tra nội bộ được thực hiện theo quy chế chung (Thông tư 51/TT-BGD&ĐT ngày 18/12/2012 của BGD&ĐT

vừa hướng đến thanh tra tuân thủ vừa thực hiện thanh tra chất lượng (đánh giá đạt chuẩn).

Thứ năm, công tác đảm bảo chất lượng của các cơ sở giáo dục đại học như HVNH cần những chính sách, quy định từ các cơ quan quản lý như BGD&ĐT trong việc triển khai những hoạt động của mình cũng như làm cơ sở cho việc thuyết phục, tác động đến sự nhận thức, chương trình hành động cụ thể... đối với việc triển khai công tác cải tiến chất lượng. Các diễn đàn thông tin cần được bộ phận đảm bảo chất lượng sử dụng hiệu quả cho việc phổ biến về công tác này tại cơ quan.

3. Đề xuất hướng phát triển tự đánh giá chất lượng đào tạo đáp ứng yêu cầu tự chủ đại học, thực hiện trách nhiệm giải trình của Học viện Ngân hàng
Thực hiện chủ trương của Đảng và Nhà nước về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục đại học, nâng cao chất lượng đào tạo, thực hiện tự chủ đại học gắn với trách nhiệm giải trình và thực hiện Chiến lược phát triển đến năm 2020 trong bối cảnh cạnh tranh mạnh mẽ trong lĩnh vực giáo dục đại học ở Việt Nam, HVNH xem xét và tổ chức thực hiện thường xuyên, có hệ thống và đồng bộ các công tác:

Một là, thực hiện hàng năm công tác tự đánh giá chất lượng theo các tiêu chuẩn trường đại học của Việt Nam, thực hiện cải tiến chất lượng sau tự đánh giá một cách đồng bộ với trách nhiệm cụ thể được giao cho từng đơn vị chức năng của HVNH. Sử dụng kết quả tự đánh giá làm cơ sở cho

việc xây dựng các giải pháp và lộ trình thực hiện tự chủ đại học (về học thuật, về tổ chức, về tài chính và về nhân sự).

Hai là, đảm bảo các nguồn lực để thực hiện đúng lộ trình đánh giá ngoài, được công nhận đạt tiêu chuẩn chất lượng giáo dục của cơ sở giáo dục đại học tại Việt Nam vào năm 2017. Trên cơ sở đó tiếp tục thực hiện các giải pháp tiếp cận với bộ tiêu chuẩn chất lượng trường đại học của khu vực (AUN- Mạng lưới các trường đại học ASEAN).

Ba là, thực hiện đánh giá chất lượng chương trình đào tạo đối với tất cả các ngành đào tạo trình độ đại học theo bộ tiêu chuẩn chất lượng theo Thông tư 04/2016/TT-BGDĐT cũng như các văn bản của Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục: Công văn số 1074/KTKĐCLGD-KĐĐH hướng dẫn chung về sử dụng tiêu chuẩn đánh giá chất lượng chương trình đào tạo các

trình độ của giáo dục đại học; Công văn số 1075/KTKĐCLGD-KĐĐH hướng dẫn tự đánh giá chương trình đào tạo; Công văn số 1076/KTKĐCLGD-KĐĐH hướng dẫn đánh giá ngoài chương trình đào tạo.

Bốn là, công bố công khai kết quả tự đánh giá chất lượng trường đại học, chất lượng chương trình đào tạo của HVNH đến các bên liên quan và xã hội.

Năm là, đảm bảo nguồn lực và thực hiện các biện pháp khuyến khích nội bộ cho hoạt động tự đánh giá và cải tiến chất lượng sau đánh giá tại HVNH.

4. Một số kiến nghị với Bộ Giáo dục và Đào tạo

Thứ nhất, BGD&ĐT cần nhất quán, kiên định và thực hiện sớm nhất có thể các biện pháp khuyến khích cũng như bắt buộc thực hiện tự đánh giá, kiểm định chất lượng đối với các cơ sở giáo dục đại học, công bố công khai kết

quả đến xã hội, người dân theo như quy định của Luật Giáo dục đại học.

Thứ hai, BGD&ĐT tổ chức kiểm tra trực tiếp việc thực hiện hệ thống đảm bảo chất lượng bên trong của các cơ sở giáo dục đại học, đảm bảo thực hiện đúng các quy định của Luật Giáo dục đại học, các văn bản hướng dẫn cũng như có những bổ sung thực hiện cần thiết và thực tế.

Thứ ba, BGD&ĐT tổ chức các lễ cấp chứng chỉ kiểm định chất lượng trường đại học với sự tham gia của các kênh truyền thông để tạo sự hiểu biết, ủng hộ của người dân về công tác này cũng như đối với các cơ sở giáo dục đại học chủ động thực hiện thành công công tác đảm bảo và kiểm định chất lượng.

Thứ tư, BGD&ĐT nghiên cứu cơ chế tổ chức cấp phép thành lập các liên kết đối với các trường có chứng chỉ kiểm định trong việc

xem tiếp trang 86

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Cục Khảo thí và Kiểm định chất lượng giáo dục (2012): *Kiểm định giáo dục đại học theo tiêu chuẩn Hoa Kỳ; Tự đánh giá chương trình; Kết quả tư vấn về kiểm định giáo dục đại học cho Việt Nam.*
2. Học viện Ngân hàng (2008), *Chiến lược phát triển Học viện Ngân hàng giai đến năm 2020.*
3. Học viện Ngân hàng (2010), *Chương trình hành động Đổi mới quản lý, nâng cao chất lượng đào tạo giai đoạn 2010-2012.*
4. Nguyễn Đức Chính (2005), *Đảm bảo chất lượng giáo dục đại học.*
5. Quốc hội nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam (2012): *Luật Giáo dục đại học.*
6. ASEAN University Network- Quality Assessment (2011), *Guide to AUN Actual Quality Assessment at Programme Level.*
7. Richard Lewis (2012), *Quality culture in higher education institutions.*

SUMMARY

Self-assessment of training quality to meet the requirements of university autonomy, accountability at the Banking Academy

Khanh Quoc Pham, PhD.

THÔNG TIN TÁC GIẢ

Phạm Quốc Khánh, Phó Giáo sư-Tiến sĩ

Trưởng phòng Đào tạo, Học viện Ngân hàng

Lĩnh vực nghiên cứu chính: Tài chính- ngân hàng, Quản lý đào tạo

Tạp chí tiêu biểu đã có bài viết đăng tải: Tạp chí Khoa học và Đào tạo Ngân hàng; Tạp chí Ngân hàng; Tạp chí Thị trường Tài chính- Tiền tệ; Tạp chí Công thương

Email: khanhpq@hvn.edu.vn

Information systems (IS).

Duc Thanh Phan, PhD.

Huy Van Chu, Ma.

Working Organization: Banking Academy.

THÔNG TIN TÁC GIẢ

Phan Thanh Đức, Tiến sĩ

Trưởng Khoa Hệ thống thông tin quản lý, Học viện Ngân hàng.

Lĩnh vực nghiên cứu chính: Hệ thống thông tin quản lý

Tạp chí tiêu biểu đã có bài viết đăng tải: Lecturer Note in Computer Science (Springer); Lecturer Note in Software Engineering (IACSIT Press); Tạp chí Khoa học và Đào tạo Ngân hàng; Tạp chí Tin học Ngân hàng.

Email: ducpt@bav.edu.vn

Chu Văn Huy, Thạc sĩ

Đơn vị công tác: Khoa Hệ thống thông tin quản lý, Học viện Ngân hàng

Lĩnh vực nghiên cứu chính: Hệ thống thông tin quản lý, Kiến trúc doanh nghiệp

Tạp chí tiêu biểu đã có bài viết đăng tải: Tạp chí Khoa học và Đào tạo Ngân hàng; Tạp chí Doanh nghiệp và hội nhập; Tạp chí Hải Quân.

Email: huycv@bav.edu.vn

tiếp theo trang 50

- Tạo môi trường cảnh quan xanh- sạch- đẹp trong toàn Học viện.
- Quản lý và phục vụ tốt dạy- học- nghiên cứu khoa học.

3.2. Giải pháp

- Giáo dục, quán triệt tinh thần, ý thức, trách nhiệm phục vụ trong toàn thể cán bộ, người lao động trong toàn Trung tâm.
- Đoàn kết nhất trí, không quản ngại, không sợ khổ dù bất cứ hoàn cảnh nào toàn thể cán bộ, người lao động của Trung tâm cũng hoàn thành xuất sắc nhiệm vụ được giao.
- Tạo môi trường “Thân thiện” trong quan hệ giao tiếp giữa đội ngũ phục vụ của Trung tâm với cán bộ, giảng viên và đặc biệt là người học.
- Từng vị trí việc làm của cán bộ người lao động toàn Trung tâm phát huy hết tính năng động, sáng tạo, chủ động trong công việc được giao coi hiệu quả công việc là thước đo quá trình lao động.
- Xây dựng và hoàn thiện tính chuyên nghiệp trong quản lý và

phục vụ của Trung tâm.

Để có sự phát triển và những thành tích đáng tự hào như ngày hôm nay, Trung tâm Hỗ trợ đào tạo luôn nhận được sự ủng hộ và chỉ đạo sát sao của Đảng uỷ, Ban Giám đốc qua các thời kỳ. Sự ủng hộ, phối kết hợp và đồng hành cùng Trung tâm của các Phòng, Ban, Trung tâm, Khoa, Bộ môn và đặc biệt là tình cảm của các thể hệ cựu học viên, sinh viên qua các thời kỳ, là động lực để Trung tâm luôn ý thức phấn đấu nỗ lực phục vụ hết mình, nhằm hoàn thiện và phát triển Trung tâm theo chiến lược phát triển của Học viện Ngân hàng. ■

tiếp theo trang 43

thực hiện công nhận chứng chỉ, trao đổi sinh viên... để sử dụng hiệu quả các lợi thế cạnh tranh của từng cơ sở, góp phần nâng cao hiệu quả đào tạo, chất lượng nhân lực đáp ứng nhu cầu hội nhập và phát triển đất nước trong những năm tới.

Thứ năm, BGD&ĐT cần sớm ban hành thông tư hướng dẫn thực hiện tự chủ đại học theo tinh

thần Nghị quyết số 29/NQ-TW của Ban chấp hành Trung ương khoá XI và Nghị định 16/2015/NĐ-CP của Chính phủ. Các điều kiện thực hiện tự chủ, những yêu cầu về trách nhiệm giải trình được quy định rõ làm cơ sở cho trường đại học được toàn diện, có hệ thống và phát huy đúng vai trò.

5. Kết luận

Trong phạm vi bài viết này, tác giả mong muốn chia sẻ ý kiến về quá trình và kinh nghiệm thực hiện tự đánh giá chất lượng và chương trình hành động cải tiến/nâng cao chất lượng đào tạo tại HVNH theo hướng đạt và đạt cao hơn tiêu chuẩn Việt Nam hiện hành cũng như thực hiện lộ trình tự chủ đại học. Tác giả mong nhận được và trân trọng cảm ơn mọi ý kiến chia sẻ, góp ý của tất cả những nhà quản lý giáo dục, cán bộ đảm bảo chất lượng... quan tâm về chủ đề. ■